

İngiltere'nin AB'den ayrılması sonrasında gündem STA imzalanması oldu. Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Dairesi'nin raporuna göre, STA olmaması durumunda AB, İngiltere pazarına yapacağı ihracatta yıllık 34.5 milyar dolar kayba uğrayacak.

Raporda Türkiye'ye de yer verildi. İngiltere ile STA imzalamaması halinde Türkiye'nin ihracattaki kaybı 2.4 milyar doları bulabilir. STA için ön çalışmalarını yapan Türkiye için en büyük engel, AB'nin Gümrük Birliği'ni güncellememiş olması.

Avrupa Parlamentosu'nun , İngiltere'nin Avrupa Birliği'nden ayrılma koşullarını düzenleyen **Brexit Anlaşması'nı onaylamasının ardından gözler Brexit sonrası sürece çevrildi.** En çok korkulan anlaşmasız Brexit senaryosu gerçekleşmedi, 1 Ocak 2021'e kadar geçiş süreci kabul edildi. Ancak bu her şeyin çözüldüğü anlamına gelmiyor. İngiltere ve Avrupa Birliği arasında Serbest Ticaret Anlaşması imzalanması için çetin müzakerelerle

CSG

geçecek bir dönem başladı. Üstelik müzakerelerin yetişmemesi ihtimaline karşılık öne sürülen 'geçiş döneminin uzaması' konusuna İngiliz yönetimi oldukça soğuk bakıyor.

İngiltere'de 23 Haziran 2016'da gerçekleştirilen Brexit referandumuyla başlayan çetrefilli dönem, yerini STA müzakereleri dönemine bırakırken, '**AB ile neden Gümrük Birliği uygulaması değil de STA isteniyor?**' sorusu da akıllara gelebilir. İngiliz hükümeti, Gümrük Birliği'ni, üçüncü ülkelere ortak gümrük tarifesi uygulaması getirmesi ve anlaşmazlıklarda Avrupa Birliği Adalet Divanı'nın karar verici olması gerekçesiyle istemiyor. İngiliz hükümeti temsilcileri, Avrupa Birliği'nin Kanada ile yaptığı CETA (Kapsamlı Ekonomik ve Ticaret Anlaşması) tarzı bir STA'ya sıcak baktıklarını belirtiyorlar. **Geçiş sürecinin bitimine, yani 1 Ocak 2021'e kadar İngiltere, Gümrük Birliği'nde kalmaya devam edecek. Eğer anlaşma sağlanırsa bu tarihten itibaren STA, anlaşma sağlanamazsa Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) tarifeleri geçerli olacak.**

Dünyanın en büyük beşinci ekonomisi olan İngiltere ekonomisi, dünya ihracatının yüzde 2.5'ini, dünya ithalatının ise yüzde 3.4'ünü gerçekleştiriyor. **İngiltere, Türkiye için de çok önemli bir ticaret partneri.** AB'de Almanya'dan sonra Türkiye'nin en fazla ihracat yaptığı ikinci ülke konumunda. Türkiye, İngiltere'ye 2019'da 10.9 milyar dolarlık ihracat yaparken, 5.4 milyar dolarlık ithalat gerçekleştirdi. İngiltere, Türkiye'nin dış ticaret fazlası verdiği tek G7 ülkesi. İngiltere'ye ihracatta otomotiv, hazır giyim, elektronik ve kimya ürünleri başı çekiyor. İthalatta ise ilk sıralarda mekanik güç jeneratörü, otomotiv, metal cevheri, ilaç ve organik kimyasallar yer alıyor.

CSG

Türkiye'nin toplam brüt ihracatında yüzde 6 oranında İngiltere kaynaklı bileşen olması da iki ülke arasında güçlü bir tedarik zincirinin olduğunu gösteriyor. Yoğun ticari ilişkilerin yeni dönemde de devam etmesi için **Türkiye ile İngiltere arasında STA yapılması birçok bakımdan kritik önem taşıyor.**

İngiltere ile bir STA imzalanamaması ve bu sebeple Türkiye'den yapılacak ihracatın DTÖ tarifelerine göre yapılması durumunda bunun bedeli ne olur?" sorusu da yine bu dönemde üstünde düşünülmesi gereken bir konu. **Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Dairesi (UNCTAD) tarafından yapılan araştırmaya göre; İngiltere'nin AB'den ayrılması sonrasında bir STA imzalanamaması halinde en büyük zarara uğrayacaklar arasında AB ve Türkiye ilk sırada yer alıyor.**

AB, İngiltere pazarına yapacağı ihracatta yıllık 34.5 milyar dolar kayba uğrarken, Türkiye'nin ihracat kaybının ise 2.4 milyar dolar olabileceği öngörülüyor. Öte yandan, anlaşma olmaması durumunda en fazla kazanç sağlayacak ülkelerin başında ise Çin ve ABD geliyor. Çin'in İngiltere'ye yapacağı ihracatın 10.2 milyar dolar, ABD'nin ihracatının ise 5.3 milyar dolar artacağı öngörülüyor. Bu ülkeleri sırasıyla Japonya, Tayland, Güney Afrika Cumhuriyeti, Hindistan, Brezilya, Rusya Federasyonu, Vietnam ve Yeni Zelanda izliyor.

CSG

Türkiye, Brexit'den sonra da İngiltere ile ticari ilişkileri yüksek volümde sürdürmek, hatta daha da geliştirmek için STA imzalamak istiyor. Ancak bunun için AB ile Gümrük Birliği'nin güncellenmesi sorununun da çözülmesi gerekiyor. Türkiye, Gümrük Birliği koşulları nedeniyle AB'den bağımsız olarak STA yapamıyor. 'Ticari asimetri' diye tabir edilen durum, Türkiye ile İngiltere arasında bir STA imzalanmasını engelliyor ve Türkiye'nin rekabet üstünlüğünü riske atıyor. **Ankara, Gümrük Birliği'nin yenilenmesi için Brexit sürecinden bağımsız olarak taleplerde bulundu ve bazı AB çevrelerinden bu talebine olumlu yanıt aldı. Ancak daha çok siyasi nedenlerden dolayı ilerleme kaydedilemedi."**

Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakan Yardımcısı Faruk Kaymakcı, üçüncü ülkelerle yapılacak STA'lar konusunda Gümrük Birliği'nin güncellenmemesinden kaynaklı sorunu şöyle değerlendirdi: "Türkiye, Gümrük Birliği üyesi olarak, üçüncü ülkelerle Serbest Ticaret Anlaşması imzalayacaksa bunu AB'ye de kabul ettirmek durumunda. Ancak AB, üçüncü ülkelerle kendisi

CSG

STA imzalarken bizimle yeterince istişare etmiyor veya bizi müzakerelere dahil etmiyor. Dolayısıyla AB'nin herhangi bir üçüncü ülkeyle imzaladığı STA anlaşmasını otomatik olarak uygulamak zorundayız. Bu konuyu AB'ye iletiyoruz. Gümrük Birliği'nin güncellenmesinde üstünde durduğumuz en önemli konulardan biri de bu konu. Yani AB'nin üçüncü ülkelerle imzalayacağı STA'larda ya bir Türkiye maddesi olsun ya da Türkiye müzakerelere dahil olsun. Aksi takdirde bu asimetrik dengesiz bir ilişki oluşturuyor. Bizim bunu kabul etmemiz mümkün değil."

